

“ХАЙ БИ ОЙЛ”

Хувьцаат Компани

2023 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр
тасалбар болсон жилийн
САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

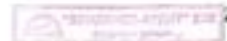
Агуулга

	Хуудас
Байгууллагын мэдээлэл	2
Харант бус аудитормын дүгнэлт	3-4
Санхүүгийн тайлан	5-8
Санхүү байдлын тайлан	5
Орлогын дэлгэрэнгүй тайлан	6
Өвчний өөрчлөлтийн тайлан	7
Мөнгөн гүйлгээний тайлан	8
Санхүүгийн тайлангийн тэмдэглэл	9-27

"ХАЙ БИ ОЙЛ" Хувьцаат компани

Байгууллагын мэдээлэл

Үүсгэн байгуулах шийдвэр	"ХАЙ БИ ОЙЛ" ХК нь 2007 оны 06 сарын 29-ны өдрийн хувьцаа эзэмшигчдийн хурлын №41 тоот тогтоолын дагуу хувьцаат компанийн хэлбэргээр дахин зохион байгуулагдсан	
Үндсэн үйл ажиллагаа	Техникийн хангалт тусгай үйлдвэрийн аргаар боловсруулан махут үйлдвэрлэх, худалдах	
Гэрчилгээ ба зөвшөөрөл	"Хай Би Ойл" ХК нь 2007 оны 12 сарын 27-ны өдөр Улсын Бүртгэлийн Ерөнхий Газарт бүртгүүлж 2615134 тоот регистрийн дугаар бүрхэй, Улсын бүртгэлийн 9010001063 тоот гэрчилгээ авсан.	
Хувь нийлүүлэгчид	Нью Альфа ХХК	33.25%
	Кибер ширсл ХХК	31.87%
	Төгөлдөр мегамилекс ХХК	15.84%
	Монгол алтан мангт ХХК	8.00%
	Бусад жижиг хувьцаа эзэмшигчид	6.00%
	Хай Би Ойл ХК (халаасны хувьцаа)	2.00%
Төлөөлөн удирдах зөвлөл	A.Харцага	ТУЗ-ийн дарга
	P.Оюулбат	ТУЗ-ийн хараат гишүүн
	C.Одгэрэл	ТУЗ-ийн хараат гишүүн
	H.Гүнжидмаа	ТУЗ-ийн хараат гишүүн
	T.Батгэрэл	ТУЗ-ийн хараат гишүүн
	B.Доргоонгавир	ТУЗ-ийн хараат гишүүн
	B.Пүрэвбаатар	ТУЗ-ийн ердийн гишүүн
	T.Тамир	ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн
	Ж.Болорсэвэг	ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн
Гүйцэтгэх Удирдлага	Ш.Амар-Огтон	Гүйцэтгэх Захирал
	O.Ганчимэг	Ерөнхий нягтлан бодогч
Байнгын хаяг	"Хай Би Ойл" ХХК Улаанбаатар хот, Сонгинохайрхан дүүрэг, 20-р хороо, Сонгоолзон ний /18135/-110 Товчооны зам гудамж, 59 тоот	
Аудитор	"ЭВИДЕНСЕ Аудит" ХХК Сүхбаатар дүүрэг 9-р хороо Алтайн гудамж, Хойморь оффис, 502 тоот, Улаанбаатар хот, Монгол Улс	

"ЭВИДЕНС-АУДИТ" ХХК

Аудит, дүгнэлэлт

Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг,

9-р хороо, 7-р хороолол, Алтайн гудамж, 251,

Хойварк оффис, 502 өнгө, Регистр № 5211875,

Утас, факс: 976-7000-7121

E-mail: info@evidens.audit.mn

Огноо: 2024 оны 03 сарын 13 № 52 /2024

ХАЙ БИ ОЙЛ ХК УДИРДЛАГАД

ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ТАЙЛАН

Аудиторын дүгнэлт

Бид "ХАЙ БИ ОЙЛ" ХК-ийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний Санхүүгийн байдалын тайлан, энэ өдрөөр тасалбар болсон жилийн Орлогын дэлгэрэнгүй тайлан, Өвчний өөрчлөлтийн тайлан, Мөнгөн гүйцэгчийн тайлан, эдгээр санхүүгийн тайлантай холбоотой нэмэлт тодруулга болон нягтлан бодох бүртгэлийн төсөөлөн бодлогуудын хураангуйг багтаасан санхүүгийн тайлангуудад аудит хийсэн.

Бидний дүгнэлтээр, эдгээр санхүүгийн тайлангууд нь бүх материаллаг зүйлийн хувьд Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандартын дагуу үнэн зөв бөгөөд шударгаар илэрхийлсэн байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Бид аудитаа Аудитын олон улсын стандарт /АОУС/-ын дагуу хийсэн. Эдгээр стандартын дагуу хүлээх хариуцлагаа энэхүү тайлангийн Санхүүгийн тайлангийн аудитад *Аудиторын хүлээх үүрэг хариуцлага* хэсэгт тайлбарласан. Нягтлан бодогчдын 6с зүйн олон улсын стандартын зөвлөл /НБЭ/ОУСЗ/-оос гаргасан Мэргэжлийн нягтлан бодогчдын 6с зүйн дүрэм, Аудитын тухай Монгол улсын хуулиар санхүүгийн тайлангийн аудитад тавигдаг 6с зүйн шаардлагын дагуу бид үйлчлүүлэгч компаниас хараат бус бөгөөд хууль болон НБЭ/ОУСЗ -оос гаргасан дүрмийн шаардлагын дагуу тавигдаг 6с зүйн үүрэг хариуцлага бүрэн биелүүлсэн.

Бидний олж авсан аудитын нотолгоо нь дүгнэлт гаргахад хангалттай бөгөөд зохистой үндэслэл болно гэж найдаж байна.

Санхүүгийн тайлантай холбоотой удирдлагын үүрэг хариуцлага

Эдгээр санхүүгийн тайлангуудыг Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандартын дагуу бэлтгэж, тогтооход нь компанийн удирдлагын үүрэг хариуцлага болно. Энэхүү үүрэг хариуцлагад санхүүгийн тайлангуудыг зөв мөх юмуу алдаанаас үүдэлтэй буруу илэрхийлэлээс ангид бэлтгэж шударгаар тогтооходолтой холбоотой дотоод хяналтын системийг тогтоож ажиллуулах, нягтлан бодох бүртгэлийн тохиромжтой бодлогуудыг сонгож хэрэглэх, нөхцөл байдалд тохируулан нягтлан бодох бүртгэлийн төсөөлөлдүүдийг хийх зэргэ зүйлс багтана.

Аудиторын хүлээх үүрэг харууллага

Бид гүйцэтгэсэн аудитаа тулаууран эдгээр санхүүгийн тайлангуудад дүгнэлт гаргах үүрэгтэй. Бид аудитаа Нэтгэл Бодогчдын Олон Улсын Холбооноос батлан гаргасан Аудитын Олон Улсын Стандартын дагуу хийж гүйцэтгэлээ. Эдгээр стандарт нь санхүүгийн тайлангууд нь материаллаг зөрчилгүй илэрхийлөгдсөн эсэх талаарх зохих нотлохгоо олж авах зорилгоор аудитыг төлөвлөж, ёс зүйн шаардлагуудыг баримтлан гүйцэтгэхийг биднээс шаарддаг.

Аудитын ажил нь санхүүгийн тайлан дахь дүн болон тодруулгын үндэслэлийг тестийн үндсэн дээр шалгах багтах ажлыг багтгадаг. Санхүүгийн тайлангууд нь алдаа эсхлэж заналынгийн улмаас гарч болох материаллаг буруу тайлагналттай байж болох эрсдэлийг үнэлэх зэрэг горимуудыг аудитор өөрийн шийдлээр сонгож авна. Тэдгээр эрсдэлийн үнэлгээг байгууллагын дотоод хяналтын системийн үр нөлөөтэй байдлын талаар дүгнэлт гаргах зорилгоор бид харин тухайн нөхцөл байдал зохистой аудитын горимуудыг зохиоход тулд санхүүгийн тайлангуудыг бэлтгэх, үнэм зөв танилцуулахтай холбоотой дотоод хяналтыг аудитор авч үздэг. Түүнчлэн аудитын ажил нь санхүүгийн тайланг бүхэлд нь үнэлэхээс гадна, удирдлагын зүгээс хийсэн тооцооллууд, хэрэглэсэн бүртгэлийн зарчмуудыг шалгах ажлыг өөртөө агуулдаг.

Хэрэглээний хязгаарлалт

Энэхүү тайлан нь монгол улсын Монгол Улсын "Компанийн тухай хууль"-ийн 94 дүгээр зүйлд заасан хуулийн этгээд болох хувьцаа эзэмшигчийн хүсэлтийн дагуу зөвхөн компанийн хувьцаа эзэмшигчид зориулагдсан би алмаа нэгэн өөр зорилго агуулаагүй болно.

"Энвэйс Аудит" ХХК
Аудитор С.Бадмырван
Улаанбаатар хот, Монгол Улс
Тусгай зөвшөөрөл: 090-2010

Огноо: 2024.03.13

“ХАЙ БИ ОЙЛ” ХК

2023 оны 12 дугаар сарын 31-нээр тасалбар болон жилийн
САНХҮҮ БАЙДЛЫН ТАЙЛАН

Үзүүлэлт	Тол	2022.12.31	2023.12.31
(төгрөгөөр)			
ХОРОНГО			
Эргэлтийн хөрөнгө			
Монго, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	11	165,497,902	309,053,004
Дансны авлага	12	229,292,950	234,126,198
Татварын авлага	13	4,821,385	1,962,798
Бусад авлага	14	1,410,620	-
Бараа материал	15	21,670,469	507,604
Урьдчилж гарсан зардал	16	1,486,446	2,041,365
Эргэлтийн хөрөнгийн дүн		424,179,772	547,690,970
Эрсэлтийн бус хөрөнгө			
Үндэм хөрөнгө	17	1,049,195,836	957,641,455
Биег бус хөрөнгө		869,916,700	869,916,700
Урт хугацаат хөрөнгө оруулалт	18	2,282,879,519	2,282,879,519
Эрсэлтийн бус хөрөнгийн дүн		4,201,992,055	4,110,437,674
НИЙТ ХОРОНГИЙН ДҮН		4,626,171,827	4,658,128,643
ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗДИЙН ӨМЧ			
Өр төлбөр			
Богшино хугацаат өр төлбөр	20		
Дансны өглөг		68,892,000	68,213,800
Цалингийн өглөг		-	21,049
Татварын өр		20,047,778	15,771,711
Бусад богшино хугацаат өр төлбөр		95,623,226	81,473,226
Богшино хугацаат өр төлбөрийн дүн		184,563,004	165,479,785
Урт хугацаат өр			
Урт хугацаат өр төлбөр		-	-
Урт хугацаат өр төлбөрийн дүн		-	-
Өр төлбөрийн нийт дүн		184,563,004	165,479,785
Эздийн өмч			
Өмч /хувийн/	23	5,211,895,400	5,211,895,400
Хэлбэстэй хувьцаа	25	(54,281,480)	(54,281,480)
Нэмж төлөгдсөн капитал		4,592,503,138	4,592,503,138
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл	25	1,108,461,116	1,108,461,116
Хураамтагдсан ашиг		(6,416,969,351)	(6,365,929,316)
Эздийн өмчийн дүн		4,441,608,823	4,492,648,858
ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗДИЙН ӨМЧИЙН ДҮН		4,626,171,827	4,658,128,643

“ХАЙ БИ ОЙЛ” ХК

**2023 оны 12 дугаар сарын 31-нээр тасалбар болсон жилийн
ОРЛОГЫН ДЭЛГЭРЭНГҮЙ ТАЙЛАН**

Үзүүлэлт	Төл	(төгрөгөөр)	
		2022.12.31	2023.12.31
Борлуулалтын орлого	1	744,226,510	864,889,598
Борлуулсан бүтээгдэхүүний орлог	2	(185,076,100)	(149,367,746)
Нийт ашиг (алдагдал)		559,150,410	715,521,852
Хүүний орлого	3	348,791	2,114,734
Түрээсийн орлого	4	10,145,455	6,327,273
Бусад орлого	5	52,231,437	4,318,331
Ерөнхий ба удирдлагын зардал	6	(469,106,119)	(634,449,910)
Бусад зардал	7	(1,984,134)	(34,090,636)
Гадаад валютын ханшийн зөрүүний олз/гарз	8	(6,442,903)	681,620
Үндсэн хөрөнгийн дансанд хасганы олз/гарз	9	(3,582,433)	-
Татвар төлөхийн өмнөх ашиг (алдагдал)		140,760,483	60,423,263
Орлогын татварын зардал		(14,918,752)	(9,383,228)
Татварын дараах ашиг (алдагдал)		125,841,731	51,040,035
Бусад дэлгэрэнгүй орлого		-	-
Тайлант үеийн нэгэр ашиг (алдагдал)		125,841,731	51,040,035

"ХАЙ БИ ОЙЛ" ХК

2023 оны 12 дугаар сарын 31-нээр тасалбар болгон жилийн
ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛГИЙН ТАЙЛАН

Үзүүлэлт	(төгрөгөөр)					
	Хувьцаат машгала	Халагсны хувьцаа	Нэмж төлсгөн машгала	Хөрөнгийн дагын үзэгдэлийн нэмэгдэл	Хурингагдсан ашиг	Нийт дүн
2021.12.31	5,211,895,400	(54,281,480)	4,592,503,138	1,108,461,116	(6,524,487,343)	4,334,090,831
Тайлант үеийн цэвэр ашиг/ахдагцаа					125,841,731	125,841,731
Бусад дэлгэрэнгүй орлого					(18,323,720)	(18,323,720)
2022.12.31	5,211,895,400	(54,281,480)	4,592,503,138	1,108,461,116	(6,416,969,332)	4,441,608,843
Өмчид гарсан өөрчлөлт					-	-
Тайлант үеийн цэвэр ашиг/ахдагцаа					51,040,035	51,040,035
Бусад дэлгэрэнгүй орлого					-	-
2023.12.31	5,211,895,400	(54,281,480)	4,592,503,138	1,108,461,116	6,664,721,649	4,492,648,858

Хяналтын гүйцэтгэлээр нь эхлээд санхүүгийн мэдээллийг санхүүгийн хэлээр бичсэн

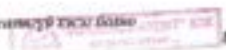

“ХАЙ БИ ОЙЛ” ХК

2023 оны 12 дугаар сарын 31-нээр тасалбар болон жилийн
МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

	(төгрөгөөр)
Үзүүлэлт	2023.12.31
Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ	
Мөнгөн орлогын дүн (+)	942,288,658
Бараа борлуулсан, үйлчилгээ үзүүлсний орлого	938,815,330
Даатгалын нөхөрлөөс хүлээн авсан мөнгө	-
Бусад мөнгөн орлого	3,472,727
Мөнгөн зарлагын дүн (-)	750,867,850
Ажилчдад төлсөн мөнгө	157,561,649
Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн	48,742,538
Бараа материал худалдан авахад төлсөн	112,151,000
Ашиглалтын зардал төлсөн	31,146,318
Түлээ шатахуун, сэлбэг хэргэлд төлсөн	83,960,090
Татварын байгууллагад төлсөн	143,692,749
Даатгалын толборт төлсөн	361,935
Бусад мөнгөн зарлага	171,627,487
Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээний дүн	191,420,207
Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ	
Мөнгөн орлогын дүн (+)	106,955,230
Бусдад олгосон зээл, мөнгөн урьдчилгааны буцаан төлөлт	105,252,250
Хүлээн авсан хүүний орлого	1,702,980
Мөнгөн зарлагын дүн (-)	132,047,839
Үндсэн хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	10,540,909
Бусдад олгосон зээл болон урьдчилгаа	121,506,930
Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээний дүн	(25,092,609)
Санхүүгийн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ	
Мөнгөн орлогын дүн (+)	634,042
Зээл авсан орнын үнэт цаас гаргаснаас хүлээн авсан	627,900
Валютын ханшийн тэгшитгэлийн ашиг	6,142
Мөнгөн зарлагын дүн (-)	25,030,622
Зээл орнын үнэт цаасны толборт төлсөн мөнгө	25,027,900
Валютын ханшийн тэгшитгэлийн алдагдал	2,722
Санхүүгийн үйл ажиллагааны мөнгөн дүн	(24,396,580)
Бүх нэвэр мөнгөн гүйлгээ	(143,555,102)
Бүх нэвэр мөнгөн гүйлгээ	(143,555,102)
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	165,497,902
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	309,053,004

Лавчирсан амжилтаггүйг нь эдгээр санхүүгийн тайлангийн санхүүг үргэлж байр

“ХАЙ БИ ОЙЛ” ХК

**2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр тасалбар болсон жилийн
САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТЭМДЭГЛЭЛ**

1. ТАЙЛАГНАГЧ АЖ АХУЙН НЭГЖ

“ХАЙ БИ ОЙЛ” ХК нь 2007 оны 06 сарын 29-ны өдрийн хувьцаа эзэмшигчдийн хурлын №41 тоот тогтоолын дагуу хувьцаат компанийн хэлбэрээр дахин зохион байгуулагдсан.

Техникийн хяналдад тусгагч үйлдвэрийн аргачар боловсруулалт мануф үйлдвэрлэх, худалдах

“Хай Би Ойл” ХК нь 2007 оны 12 сарын 27-ны өдөр Улсын Бүртгэлийн Ерөнхий Газарт бүртгүүлж 2615134 тоот регистрийн дугаар бүхий, Улсын бүртгэлийн 9010001063 тоот гэрчилгээ авсан.

“ХАЙ БИ ОЙЛ” ХК

**2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр тасалбар болсон жилийн
САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТЭМДЭГЛЭЛ (үргэлжлэл)**

2. ТАЙЛАН БЭЛТГЭСЭН ҮНДЭСЛЭЛ

Эдгээр санхүүгийн тайлангууд нь Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандартын Хороо (“НББОУСХ”)–ноос гаргаж, мөрдүүлсэн Санхүүгийн Тайлагчдын Олон Улсын Стандарт (“СТОУС”) болон НББОУСХ-ны Тайлбарын Байнгын Хорооноос гаргасан тайлбарын дагуу бэлтгэгдсэн байна.

Эдгээр санхүүгийн тайлангууд нь түүхэн өртөгт суурилан бэлтгэгдсэн.

Компанийн үйл ажиллагааны болоод тайлагнагч валют нь Монгол улсын Төгрөг болно. Эдгээр санхүүгийн тайлангууд нь төгрөгөөр нэрхийлэгдсэн бөгөөд манган төгрөгөөр нарийвчлан харуулж тайлагнагдсан.

Санхүүгийн тайланг СТОУС-ын дагуу бэлтгэх нь удирдлагаас нягтлан бодох бүртгэлийн чухал тооцоолол хийх болон нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогыг хэрэгжлэхтэй холбоотой мөргөжлийн шийдвэрийг хийхийг шаарддаг.

Өөдрөг төсөөлөл

Санхүүгийн тайлангууд нь Компани тасралтгүй үйл ажиллагаа явуулна гэсэн өөдрөг төсөөлөлд суурилан бэлтгэгдсэн. 2022 оны 12 сарын 31-ний байдлаар компанийн эргэлтийн хоронго нь эргэлтийн ор төлбөрөөс 216,665,091 төгрөгөөр (2021 онд 2,227,041,454.67) давсан байна. Эргэлтийн хоронго, ор төлбөрийн талаар Тэмдэглэл 4-д тохирдуулсан.

“ХАЙ БИ ОЙЛ” ХК

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр тасалбар болсон жилийн
САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТЭМДЭГЛЭЛ (үргэлжлэл)

3. НИЙТЛАН БОДОХ БҮРТГЭЛИЙН ГӨЛ БОДЛОГУУДЫН ХУРААНГУЙ

3.1 Гадаад валютгаар илгээх гүйцэтгэл

Гадаад валютгаар илгээх/илгээсэн мөнгөөрх хөрөнгө, ор тооцоогийг тайлагнах валют (Тодрог) руу хөрвүүлэхдээ балансын өдрийн албан ханшаар, гадаад валютгаар илгээх/илгээсэн орлого, зарлагуудыг гүйцэтгэж гарсан өдрийн албан ханшаар хөрвүүлсэн. Эдгээр хөрвүүлэлтээс үүссэн ханшийн зөрүүний олт ба гарамг орлогын тайланд тусгасан.

Гадаад валютгаар илгээх/илгээсэн мөнгөн бус хөрөнгө, ор тооцоогийг түүхэн өртгөөр нь илгээх/илгээж гүйцэтгэж гарсан өдрийн албан ханшаар тодрогт хөрвүүлсэн.

3.2 Өмч, Барилга, Тоног тохиороомж

Хүлээн зөвшөөрөлт ба хэмжээ

Өмч, барилга, тоног тохиороомжийг анх өртгөөр нь хүлээн зөвшөөрнө. Өмч, барилга, тоног тохиороомжийн өртөг нь худалдан авсан үнэ, импортын татвар, эргэн төлөгдөхгүй худалдан авалтын татвар болон тухайн хөрөнгийг зориулалтын ажлын байранд, нөхцөлд бэлэн болгохтой холбогдсон бусад зардал зэргээс бүрдэнэ.

Үл хөдлөх хөрөнгийг анх хүлээн зөвшөөрсний дараа үеэс ийнхүү өртгөөс хуримтлагдсан эзгэдэл болон хуримтлагдсан үнийн бууралтын алдагдлыг хассан дүнгээр нь бүртгэнэ.

Хэрэв тухайн хөрөнгийн гол эд ангийн шинэчлэх хугацаа аялаатай байгаа тохиолдолд тэдгээрийг салгаж тусад нь ангилдаг.

Өмч, барилга, тоног тохиороомжийг борлуулснаас үүссэн олт ба гарамг борлуулж буй үнэ болон тухайн хөрөнгийн дансны үнэтэй харьцуулж тодорхойлодог бөгөөд цэвэр дүнгээр ороогын тайланд “бусад олт/гарг”-аар хүлээн зөвшөөрдөг.

Дараа үеийн зардал

Өмч, барилга, тоног тохиороомжийн эд ангийг дахин солих, орлуулахтай холбоотой өртгийг уг эд анги ирээдүйд эдийн засгийн үр өгөөж өгөх болон өртгийг найдвартай хэмжих боломжтой үед хөрөнгөөр хүлээн зөвшөөрнө. Солигдсон эд ангийн дансны үнээр хөрөнгийн дансны үнийг бууруулна.

Өдөр тутмын үйлчилгээний зардлыг тухайн зардал гарсан тайлант үеийн ороогын тайланд зардлаар хүлээн зөвшөөрнө.

Эзгэдэл

Эзгэдлийг өмч, барилга, тоног тохиороомжийн шинэчлэх хугацаагаар нь шулуун нутгийн аргаар байгуулж орлого үр дүнгийн дэлгэрэнгүй тайланд тусгана. Өмч, барилга, тоног тохиороомжуудыг шингэлэхээр тогтоосон хугацаа нь дараах байдалтай байна:

“ХАЙ БИ ОЙЛ” ХК

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр төсөлбөр болсон жилийн САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТЭМДЭГЛЭЛ (үргэлжлэл)

• Барилга	40 жил
• Конторын тавилга эд хогшил	5-10 жил
• Тонног төхөөрөмж	10-15 жил
• Компьютер тооцоолох хэрэгсэл	3 жил
• Тээврийн хэрэгсэл	10 жил

Энэгдүүгэлтийн арга, шингэх хугацаа, үлдэх өртгийг тайлагнах үе бүрд дахин тооцож үзнэ.

3.3 Үл хөдлөх хөрөнгийн сайжруулалт

Үл хөдлөх хөрөнгө сайжруулалтын зардал тухайн сайжруулалт хийхэд шууд хуваарилагдах зардал мөн уг үйл ажиллагаанд үндэслэлтэй хуваарилагдаж болох бүх зардлыг хамаруулна.

Үл хөдлөх хөрөнгө сайжруулалтын зардлыг тайлант үеийн зардлаар бус хөрөнгөөр хүлээн зөвшөөрнө.

Эзэлхүүний хүүгийн зардлыг тэмдэглэл 3.18-д дурдсан нөхцөл бодол бүртгэлийн бодлогын дагуу капиталжуулсан.

3.4 Биег бус хөрөнгө

Хүлээн зөвшөөрөлт ба хэмжээт

Биег бус хөрөнгийг өртгөө нь хуримтлагдсан хорогдуулга болон хуримтлагдсан үнэгүйллийн алдагдалыг хассан дүнгээр нь тусгадаг. Биег бус хөрөнгийг шингэхэд болсон үед хоологдох гарыг орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрч данснаас хасдаг.

Хорогдуулга

Биег бус хөрөнгийг шингэх боломжтой болсон өдрөөс эхлэн хорогдуулна. Биег бус хөрөнгийн хорогдуулалтыг тооцоолсон шингэхэд хугацаагаар нь шулуун шугамын аргаар хорогдуулан орлого, үр дүнгийн тайланд тусгана.

3.5 Бараа материал

Бараа материалыг өртөг, цэвэр боломжтой үеийн аль биегээр нь тусгана. Бараа материалын өртгийг жингэсэн дундаж өртгийн аргаар тодорхойлох бөгөөд худалдан авалтын өртөг, хувиргалтын зардал болон одоогийн байрлал, ношилд авч ирэх хуртгах зардлыг өртөгт шингээнэ.

3.6 Хувиалданы болон бусад аялга

Бэлэн мөнгө хүлээн авах гэрээт эрх үүсэх буюу өөр нэг аж ахуйн нэгжээс санхүүгийн хөрөнгийг авах эрх үүсээн тохиолдолд дансны болон бусад аялгуудыг эхэндээ өртгөөр нь бүртгэдэг. Дансны аялага найдваргүй болсон үед шууд арга шингэсэн данснаас хасдаг.

“ХАЙ БИ ОЙЛ” ХК

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр тасалбар болсон жилийн САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТЭМДЭГЛЭЛ (үргэлжлэл)

3.7 Үйлчлүүлэгчээ нэхэмжлэх дүн

Үйлчлүүлэгчээ нэхэмжлэх дүн нь харахан нэхэмжлэлгүй боловч тухайн өдрөөрх гэрээт ажлын гүйцэтгэл бөгөөд үйлчлүүлэгчээ амаар хүлээгдэж буй нийт дүнг илэрхийлнэ. Энэ нь нийт гарсан зардал дээр нэмэх нь тухайн өдрөөрх хүтээн зөвшөөрөгдсөн шийт, хасах нь гүйцэтгэлийн нэхэмжлэлүүд болон тухайн өдрөөрх хүтээн зөвшөөрөгдсөн алдагдал гэж хэмээнгэнэ. Нийт гарсан зардал тухайн тоолд шууд хамаралтай гарсан бүх зардал мөн үйл ажиллагааны хэвийн хүчин чадлалд суурилсан тооцож, хуваарилсан компанийн үйл ажиллагааны төгтмөл ба хувьсах нэмэлт зарлуудыг багтаана.

Үйлчлүүлэгчээ нэхэмжлэх дүн нь балансад дансны болон бусад авлагын хэсэгт тайлагнагдана. Хэрэв харилцагчдаас хүтээн авсан тоолбор нь орлогын тайланд хүтээн зөвшөөрснөөс илүү байвал зөрүү нь үйлчлүүлэгчид өгөх өглөг болох ба балансад дансны болон бусад өглөг хэсэгт урьдчилж олсон орлогын адил тайлагнагдана.

3.8 Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө

Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө нь бэлэн мөнгө болон банк санхүүгийн байгууллагад байршуулсан мөнгөн хөрөнгө (барьцалсан хадгаламжийг оруулахгүй)-оос бүрдэнэ.

3.9 Санхүүгийн хэрэгсэл

Санхүүгийн хэрэгслийн анхны хүтээн зөвшөөрөл ба хэмжээ

НББОВС 39-д заамаар санхүүгийн хэрэгсэл олз, гаргаар дамжин бодит үнэ цэнээр хүтээн зөвшөөрөгдсөн санхүүгийн хөрөнгө ба өр тоолбор, олгосон зээл ба авлага, авсан зээл ба өр, дуусгаар хугацаа хүртэл нь эзэмших хөрөнгө оруулалт, борлуулах зориулалттай санхүүгийн хөрөнгө, хамгаалалтын зориулалттай үүсмэл санхүүгийн хэрэгсэл гэх мэтээр ангилагддаг.

Бүх санхүүгийн хэрэгслийг анх бодит үнэ цэнээр нь хэмжиж, хүтээн зөвшөөрдөг. Компанийн санхүүгийн хөрөнгө нь мөнгө, бөгөөд хугацаат худалдамж, худалдааны ба бусад авлага, зээл ба бусад урьдчилгаа, урт хугацаат санхүүгийн авлага, бусад санхүүгийн хэрэгслийг агуулна.

Компанийн санхүүгийн өр тоолбор нь худалдааны ба худалдааны бус өглөг, банкны өвөрдрафт, банкны зээл, санхүүгийн баталганы гэрээ ба санхүүгийн үүсмэл хэрэгслүүдээс бүрдэнэ.

Санхүүгийн хэрэгслийн дараа үеийн хүтээн зөвшөөрөл ба хэмжээ

Урт хугацаат санхүүгийн хэрэгсэлд төгтмөл буюу тодорхойлогдох боломжтой тоолбор бүхий үүсмэл бус санхүүгийн хэрэгслүүд багтах бөгөөд анхны хүтээн зөвшөөрөлтөөс хойш үр ашигт хүүгийн түвшний аргаар тооцсон хорөгдуулсан өртөөс үнийн бууралтыг хэвсгэн дүнгээр хэмжиж, хүтээн зөвшөөрдөг.

Санхүүгийн хэрэгслийн хэмжээг ба урамшууллыг тооцох замаар хорөгдуулсан өртгийг үр ашигт хүүгийн аргаар тооцоолдог. Үр ашигт хүүгийн аргаар тооцолсон урамшууллын хорөгдуулалтыг орлогын тайланд санхүүгийн орлого ба зардлаар

“ХАЙ БИ ОЙЛ” ХК

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр тасалбар болсон жилийн САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТЭМДЭГЛЭЛ (үргэлжлэл)

тайлагнадаг. Үүний бууралтаас үүдэлтэй гарыг орлогын тайланд гаргаар хүтэн зөвшөөрдөг.

3.10 Үүний бууралт

Үүний бууралтыг илэрхийлсэн амрава нэг шинж тэмдэг байгаа эсэхийг тодорхойлохын тулд бараа материал, хойшлогдсон татварын хөрөнгөөс бусад хөрөнгийн дансны үнийг тайлант үеийн жэс бүрд шалгадаг. Үүний бууралтын амар нэг шинж тэмдэг байгаа тохиолдолд хөрөнгийн эргэн ноходгох дүнг тооцогддог.

Хөрөнгийн ноходгох үнэ буюу хөрөнгийн ашиг авчрах хэсэг нь түүний шингэлтийн үнэ ба бодит үнээс боруулахтай холбоотой зардлыг хассан дүнгээс их байна. Ашиглалтын үнийг тогтоохдоо, хүлээгдэж буй эрэлтийн мөнгөн орлогыг тухайн хөрөнгийн эрдэл, зах зээл дээрх мөнгөний үнэ цэнийг тусгасан татварын өмнөх хөнгөлөлтийн түвшнээр хөнгөж өмнөгийн үнэ цэнээр тогтооно. Хөрөнгийн үнийн бууралтыг шалгах зорилгоор хөрөнгүүдийг үргэлжилсэн хэрэглээгээс мөнгө бий болгогч хамгийн жижиг нэгжүүдээр бүлэглэх ба эдгээр мөнгө бий болгогч нэгжүүд нь бусад хөрөнгө болон бүлэг хөрөнгийн мөнгөн урсгалаас бүрэн хараат бус байна. Үүний бууралтыг шалгах зорилгоор, бизнесийн нэгдэл дунд олж авсан гүүдвэлийг хамтын ажлаагааны үр өгөөж гэж үзэн мөнгө үүсгэх нэгжид хуваарилдаг.

Хөрөнгийн дансны үнэ эсвэл хөрөнгийн ашиг авчрах хэсэг нь эргэн ноходгох дүнгээсээ давбал үүний бууралтын алдагдлыг хүтэн зөвшөөрч, орлогын тайланд тусгадаг.

Гэхдээ хөрөнгийг дахин үнэлсэн дүнээр тусгасан болон түүнд байгуулсан дахин үнэлгээний илүүдлээс үүний бууралтын алдагдлын дүн хэтрээгүй байвал үүний бууралтын алдагдлыг тусгадаггүй. Үүний бууралтын алдагдлыг эхлээд мөнгө үүсгэх нэгжүүдэд хуваарилагдсан гүүдвэлийн дансны үнийг багасгаж, дараа нь нэгж дэх бусад хөрөнгийн дансны үнийг хувь тэнцүүгээр бууруулах замаар бүртгэдэг.

Гүүдвэлтэй холбоотой үүний бууралтын алдагдлыг хүчингүй болгодоггүй. Бусад хөрөнгүүдийн хувьд өмнөх жилүүдэд үүссэн үүний бууралтын алдагдлыг бууруулах эсвэл байхгүй болгох нь тайлант үе болгоноор үнэлдэг. Ноходгох хэмжээг тодорхойлоход хэрэглэсэн тооцоонд өөрчлөлт гарсан үед үүний бууралтаас үүсэх алдагдлыг хүчингүй болгодог. Хэрэв үүний бууралтын алдагдал гармаггүй үед хөрөнгийн тодорхойлсон дансны үнэ, эзгдэл, хөрөгдуулыг хассан цэвэр дүнгээс хэтрэхээргүй байхаар үүний бууралтыг буцааж хүчингүй болгодог.

3.11 Худалдааны болон бусад өглөг

Худалдааны болон бусад өглөгүүдийг өртгөөр нь хэмэддэг. Бэлтн мөнгө өгөх гэрээт эрх үүсэх буюу өөр аж ахуйн нэгжид санхүүгийн хөрөнгийг хүргэх эрх үүссэн тохиолдолд өглөгийг хүтэн зөвшөөрнө.Хувьцаат капитал

Энгийн хувьцаа

Энгийн хувьцааг эзэмшигчдийн өмчлд шалгадаг. Энгийн хувьцаа ба хувьцааны опционыг гаргахад нууд хуваарилагдах нэмэгдэл өртгийг аднаа татаарын нөлөөг хассан цэвэр дүнгээр нь өмчийг бууруулан хүтэн зөвшөөрнө.

“ХАЙ БИ ОЙЛ” ХК

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр тасалбар болсон жилийн
САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТЭМДЭГЛЭЛ (үргэлжлэл)

Нэмж тоологдсон капитал

Компани өөрийн хувьцааг нэрлэсэн үзвэс давсан үнээр худалдан борлуулснаас үүссэн зөрүүг нэмж тоологдсон капитал хэмээн өмчөөр хүлээн зөвшөөрдөг.

3.12 Ноогдол ашиг

Ногдол ашигийг бодитойгоор хуваарилсан үедээ хүрнэгдэгдсэн ашигийг бууруулан тайлагнадаг.

3.13 Орлого хүлээн зөвшөөрөлт

Үйлчилгээний орлого

Үйлчилгээний орлогыг үйлчилгээ үзүүлсэн тухайн тайлант хугацаанд нь хүлээн зөвшөөрдөг. Дараах нөхцөлүүд хангагдсан тохиолдолд үйлчилгээний орлогыг хүлээн зөвшөөрдөг. Үүнд:

- (a) Орлогын дүнг найдвартай хэмжээг болохоор байх;
- (b) ажил гүйцэтгэний урсгал нь компанийн эдийн засгийн өгөөж өгөх магадлалтай байх;
- (c) тайлант хугацааны эцэст ажил гүйцэтгэний иж бүрдлийн үе шатыг тооцож болохоор байх.
- (d) тухайн ажил гүйцэтгэнтэй холбогдон гарсан зардал болон уг ажил гүйцэтгэгч гүйцэтэх өртгийг найдвартай тодорхойлж болохоор байх.

Үйлчилгээ үзүүлэхтэй холбоотой ажил гүйцэтгэний үр дүнг найдвартай үнэлж болохооргүй байвал нөхцөлжих боломжтой зардлын хэмжээгээр орлогыг хүлээн зөвшөөрнө.

3.14 Өртөг/Зардал хүлээн зөвшөөрөлт

Тайлант хугацаанд хувь нийлүүлэгчдэд хуваарилснаас бусад шалтгааны улмаас мөнгөний гадагш урсгал хэлбэрээр хоронгийг бууруулж, өр төлбөрийг өсгөхдэг эдийн засгийн өгөөжийн бууралт гарах үед зардлыг хүлээн зөвшөөрдөг.

Борлуулалт ба ерөнхий үйл ажиллагааны зардал

Борлуулалт ба ерөнхий үйл ажиллагааны зардлыг мөнгөөр төлөгдсөнөөс нь үл хамаарч гарсан тухайн тайлант хугацаанд нь зардлаар хүлээн зөвшөөрч бүртгэдэг.

3.15 Санхүүгийн орлого/зардал

Санхүүгийн орлогод хоронго оруулалтад бодогдсон хүүгийн орлогыг хамааруулна. Хүүгийн орлогыг үр ашигт хүүгийн аргыг хэрэглэн орлого олсон тайлант үеийнх нь орлогын тайланд тусгана.

Санхүүгийн зардалд эзэлийн хүүгийн зардал хамааруулна. Капиталжуулах шаардлагыг хангасан хоронгийн худалдан авалт, барилгын ажил эсхэл үйлдвэрлэлтэй шууд хамааралтай капиталжуулагдсан эзэлийн өртгөөс бусад бүх эзэлийн хүүгийн зардлыг үр ашигт хүүгийн аргыг хэрэглэн гарсан тайлант үеийнх нь орлогын тайланд тусгана.

"ХАЙ БИ ОЙЛ" ХК

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр тасалбар болсон жилийн САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТЭМДЭГЛЭЛ (үргэлжлэл)

Барьж босгоход хугацаа шаардлагатай хөрөнгийн өртөгт багтаж байгаа зээлийн өртгийг тухайн хөрөнгийг шингэхэд бэлтгэх юмуу борлуулах үйл явцад шаардагдах үйл ижилжлэвчлэл гарч буй зардал, зээлийн өртөг нь бий болсон үеэс эхлэн капиталжуулаг.

3.16 Зээлийн өртөг

Бэлтгэл шаардагдах хөрөнгийг худалдан авах, барих, үйлдвэрлэхтэй шууд холбоотой гарсан зээлийн зардлыг (зээлийн хүүг агуулсан) тухайн хөрөнгийн өртгийн нэг хэсэг болгон капиталжуулдаг.

Харин энэхүү зээлийн өртгийн капиталжуулалтыг тухайн хөрөнгийг барьж босгох үйл явц зогссон юмуу бүрэн дууссан үед зогсоодог.

3.17 Татварын зардал

Татварын зардал нь тайлант жилийн болон хойшлуулсан татварын зардлын нийлбэрээс бүрдэх бөгөөд орлогын тайланд тусгагддаг. Компанийн татвар нь тайлант жилийн татвар ногдуулах орлогод ногдох балансын өдрөөр хүчинтэй байгаа татварын хувь хэмжээгээр тооцсон бөгөөд өмнөх үеийн татварын өглөг, хойшлуулсан татвар хоронго ба өр төлбөрийг тохируулсан хүлээгдэж буй татварын хоронго эсвэл өглөг юм.

Хойшлогдсон татвар нь санхүүгийн тайлагналын зорилгоор бүртгэсэн хоронго болон өр төлбөрийн дансны үнэ ба татварын тайлагналын зорилгоор бүртгэсэн үеийн зөрүүлээс үүссэн түр зөрүү юм. Хойшлогдсон татварыг тайлагних өдрөөрх болон шинэд хэрэгжих хуульд үндэстэн буцалт хийгдэх түр зөрүүнд хэрэгжихээр хүлээгдэж байгаа татварын хувиар тооцдог. Хойшлогдсон татварын хоронго, өр төлбөрийг татвар ногдуулах нэг аж ахуйн нэгжид хамаарах татварын байгууллагаас тогтоосон тайлант үеийн татвар ногдуулах хоронго, өр төлбөрийн эсрэг хуулийн эрх үүргийн дагуу хооронд нь хяаж болох бөгөөд гэхдээ эдгээр татвар ногдуулах хоронго, өр төлбөр нь цэвэр дүнд суурилсан байх хэрэгтэй.

Ирээдүйн татвар ногдуулах ашиг нь татварын түр зөрүүг нөхөхүйц байх тохиолдолд хойшлогдсон татварын хоронгийг хүлээн зөвшөөрнө. Хойшлогдсон татварын хоронгийг тайлант үе бүрд хяаж холбогдох татварын өгөөжийг хэрэгжүүлэх буюу бууруулдаг.

3.18 Ажилчдын тэтгэмж

Түр хугацааны ажилчдын тэтгэмж

Богино хугацаат ажилчдын тэтгэмж нь хангалалгүй суурьар хэмжэгддэг бөгөөд ажилчдын ажил гүйцэтгэсэн тайлант үед нь зарлаар бүртгэдэг.

Хэрэв ажилчдын гүйцэтгэсэн ажлын үр дүнгээс үүдэн компанийн хуулийн дагуу урамшуулал өгөх харьцангуй хүлээн болон урамшууллын дүнг үндэслэлтэй тооцоолох боломжтой үед тооцоолсон дүнгээр богино хугацаат урамшууллын өр төлбөрийг хүлээн зөвшөөрнө.

“ХАЙ БИ ОЙЛ” ХК

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр тасалбар болсон жилийн САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТЭМДЭГЛЭЛ (үргэлжлэл)

Нийгэмийн болон эрүүл мэндийн даатгал

Монгол улсын хуулийн дагуу Монгол улсад үйл ажиллагаагаа явуулж байгаа компаниуд нь нийгэмийн болон эрүүл мэндийн даатгалыг зохиох ёсоор төлөх ёстой бөгөөд уг зардлыг гарсан тухайн үед нь орлогын тайланд зардлаар хүлээн зөвшөөрт бүртгэдэг.

1. САНХҮҮГИЙН ХЭРЭГСЭЛ-ЭРСДЛИЙН УДИРДАГА

Компанийн үйл ажиллагаа нь дараах санхүүгийн эрсдлүүдэд өртөж болно:

- Эзэлийн эрсдэл (Credit risk)
- Хүүгийн түвшний эрсдэл
- Гаднад валютын ханшийн өөрчлөлтийн эрсдэл
- Хөрвөх чадварын эрсдэл

Компани нь бусад бизнесүүдийн нэгэн адил санхүүгийн хэрэглүүрийн хэрэглээгээ үүсэх эрсдлүүдтэй тулгардаг. Энэ тэмдэглэлд Компанийн эрсдлийн удирдлагын бодлого, энэхүү эрсдлийг зохицуулах процесс ба түүнийг хэмжих аргуудыг тайлбарлана. Эдгээр эрсдэлтэй холбоотой нэмэлт тоон мэдээллийг санхүүгийн тайланд зохих ёсоор тэмдэглэсэн.

Энэ тэмдэглэлд дурдангүй л бол компанийн нүүрэгсэн санхүүгийн хэрэглүүрийн эрсдэл, түүнтэй холбоотой бодлого, эдгээр эрсдлийг зохицуулах процесс эсвэл түүнийг хэмжихэд хэрэглэгдсэн аргуудад ямар нэгэн төмөрлөлтийг өөрчилж ороогүй болно.

Компанид байгаа гол санхүүгийн хэрэглүүд:

- Худалдааны ба бусад авлага
- Монго ба түүнтэй адилтгах зүйлс
- Худалдааны ба бусад өглөг
- Холбоотой талд өгөх өглөг
- Урт хугацаат зээл
- Урт хугацаат санхүүгийн түрээсийн өглөг

Санхүүгийн хэрэгслийн хураамгүйг дор харуулав:

Түүхэлт	2023 оны 12 сарын 31	2022 оны 12 сарын 31
Санхүүгийн хөрөнгө		
Мөнгө түүнтэй адилтгах хөрөнгө	309,063,004.48	165,497,902.21
Дансны авлага	234,129,198.00	229,292,950.00
Талаар, НЭД-ийн авлага	1,962,797.54	4,821,385.22
Бусад авлага	0.00	1,410,619.86
Урьдчилж гарсан зардал	2,041,365.27	1,486,445.64
Нийт санхүүгийн хөрөнгө	647,193,365.29	402,609,302.93
Санхүүгийн өр төлбөр		
Дансны өглөг	68,213,800.00	65,892,000.00
Татварын өр	16,771,710.52	20,047,777.88
Бусад болон хугацаат өр төлбөр	81,473,228.00	95,623,229.00
Нөхц / өр төлбөр /	1,281,208.00	1,372,892.00
Нийт санхүүгийн өр төлбөр	168,739,946.52	186,935,898.88
Цэвэр санхүүгийн хөрөнгө/өр төлбөр	380,443,420.77	216,573,407.05

“ХАЙ БИ ОЙЛ” ХК

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр тасалбар болсон жилийн САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТЭМДЭГЛЭЛ (үргэлжлэл)

Ерөнхий бодлого ба процессууд

Удирдлага нь Компанийн эрдэнийн удирдлагын бодлогод гол үүрэг хариуцлага хүлээхийн хажуугаар түүнийг тодорхойлж бэлтгэх үүрэгтэй байдаг. Удирдлагын зүгээс бодлогын үр дүнтэй хэрэгжилтийг баталгах үүднээс боловсруулалт ба үйл ажиллагааны процессийн эрх мэдлийг Компанийн санхүүгийн функцэд хариуцуулсан. Удирдлага нь Компанийн Санхүүгийн захирлаас сар бүр тайвны хүлээн авдаг бөгөөд тэд ажиллаж буй процессын үр дүнтэй байдал ба тогтоосон бодлогын тохиромжтой байдлыг шалгадаг.

Удирдлагын гол зорилго нь Компанийн өрсөлдөх чадвар, уян хатан байдалд хэт нөлөөлөхгүйгээр эрдэнийг амь болгох нь бууруулах бодлого тогтоох явдал юм. Энэхүү бодлоготой хялбоотой нэмэлт мэдээллийг доор үзүүлэв:

Эзлэйн эрсдэл

Эзлэйн эрсдэл гэдэг нь үйлчлүүлэгч эсвэл санхүүгийн хэрэглүүр дэх бизнесийн түнш нь гэрээгээр заасан өр төлбөр төлөх үүргээ гүйцэтгэхгүй тохиолдолд Компанид санхүүгийн гэрэ үүсгэх эрсдэл юм. Компани нь ихэнхдээ эхлээр олгосон борлуулалтын улмаас эзлэйн эрсдэлд өртдөг. Гэрээ байгуулахын өмнө шинэ үйлчлүүлэгчийн эзлэйн эрдэнийг үнэлэх нь Компанийн гол бодлого байна.

Зах эзлэйн эрсдэл

Зах эзлэйн эрсдэл нь Компани хүүтэй, худалдагдах, гадаад валютээр санхүүгийн хэрэглүүрийн хэрэглээгээ үүсдэг. Энэ нь санхүүгийн хэрэглүүрийн бодит үнэ цэнэ эсвэл ирээдүйн монгол гүйлгээ нь хүүгийн хувь (хүүгийн хувийн эрсдэл), гадаад валютын түвшин (валютын эрсдэл) эсвэл зах эзлэйн бусад хүчин зүйлс (бусад үнийн эрсдэл)-ийн улмаас хэлбэлтэх эрсдэл юм.

Хүүгийн түвшний эрсдэл

Хүүгийн түвшний эрсдэл гэдэг нь зах зээл дээрх эзлэйн хүүгийн түвшний өөрчлөлтийн улмаас санхүүгийн хэрэглүүрийн бодит үнэ цэнэ эсвэл ирээдүйн монгол гүйлгээ хэлбэлтэх эрсдэл юм.

Гадаад валютын эрсдэл

Компанийн Монгол улсын монгол тэмдэгт (төгрөг)-өөс өөр валютаар хийж буй худалдан авалт болон төлбөрүүдэд гадаад валютын эрсдэл учирч байна. Эрсдэлд өртөж болох валют нь АНУ-ын ам.доллар болно. Гадаад валютын ханшийн хэт хэлбэлтэл нь тус компанийн санхүүгийн байдал, монгол урсгалд нөлөөлөх магадлалтай.

Хөрвөх чадварын эрсдэл

Хөрвөх чадварын эрсдэл нь ажлын капитал, эзлэйн хэрэглүүр дэх санхүүгийн төлбөр, үндсэн өрийг төлж барагдуулалтын Компанийн удирдлагаас үүсдэг. Энэ нь Компани нь санхүүгийн өр төлбөрөө хугацаанд нь төлж барагдуулахад хүндрэлтэй тулгарах эрсдэл юм.

Компанийн бодлого бол өр төлбөр төлөх хугацаа болоход хангалттай болон мөнгөтэй байх явдал юм. Энэ зорилгод хүрэхийн тулд компани нь дор хавж 45 хоногт хүлээгдэж

“ХАЙ БИ ОЙЛ” ХК

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр тасалбар болсон жилийн САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ГЭМДЭГЛЭЛ (үргэлжлэл)

буй шаардлагыг биелүүлэхийн тулд тогтмол бэлэн мөнгөний үлдэгдэлтэй(эсвэл харилцан тохиролцсон хэрэгшүүр) байх явдал юм.

Түргэн хөрвөх чадварын эрсдэл нь Компанийн мөнгөн урсгалыг удирдах чадвараас үүсдэг. Компани тухайн жилийн төсвийг мөнгөн урсгалын хэрэгшээ шаардлагыг үндэсний үндсэн дээр бэлтгэдэг. Одоогийн байдлаар үйл ажиллагааны санхүүжилтийн хэрэгшээгээ тогтой компаниас авсан зөлтөр хангаж бай

“ХАЙ БИ ОЙЛ” ХК

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр тасалбар болсон жилийн
САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТЭМДЭГЛЭЛ (үргэлжлэл)

№1. БОРЛУУЛАЛТЫН ОРЛОГО

Үзүүлэлт	2022.12.31	2023.12.31
Борлуулалт мэдүт	713,919,692	809,453,636
Үзүүлсэн ажил үйлчилгээний орлого	30,306,818	55,435,962
Борлуулалтын орлогын дүн	744,226,510	864,889,598

№2. БОРЛУУЛАЛСАН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ОРТОГ

Үзүүлэлт	2022.12.31	2023.12.31
Борлуулсан бараа, бүтээгдэхүүний өртөг	185,076,123	149,367,746
Борлуулсан бүтээгдэхүүний өртгийн дүн	185,076,123	149,367,746

№3. ХҮҮНИЙ ОРЛОГО

Орлого үр дүнгийн тайланда тусгасан хүүгийн орлого нь дараах зүйлсээс бүрдэнэ.

Үзүүлэлт	2022.12.31	2023.12.31
Хүүний орлого	348,791	2,114,734
Хүүний орлогын дүн	348,791	2,114,734

"ХАЙ БН ОЙЛ" ХК
2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр тасалбар болсон жилийн
САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТЭМДЭГЛЭЛ (үргэлжлэл)

№4. ТҮРЭЭСНИЙ ОРЛОГО

Үзүүлэлт	2022.12.31	2023.12.31
Хөрөнгө түрээслэсэн орлого	10,145,455	6,327,273
Бусад орлогын дүн	10,145,455	6,327,273

№5. БУСАД ОРЛОГО

Орлого үр дүнгийн тайланд тусгасан бусад орлого нь дараах зүйлстос бүрдэнэ.

Үзүүлэлт	2022.12.31	2023.12.31
Үйл ажиллагааны бус бусад орлого-Засваргаан	52,122,261	-
Үйл ажиллагааны бус бусад орлого-Үйлдвэр	109,176	4,318,331
Бусад орлогын дүн	52,231,437	4,318,331

№6. ЕРӨНХИЙ БА УДИРДЛАГЫН ЗАРДАЛ

Орлого үр дүнгийн тайланд тусгасан ерөнхий ба удирдлагын зардал нь дараах зүйлстос бүрдэнэ.

Үзүүлэлт	2022.12.31	2023.12.31
Цалин хөлс, ашигнал	99,576,229	88,826,828
Нийгмийн даатгалын зардал	26,609,362	28,512,990
Урсгал засвар үйлчилгээний зардал	17,284,543	36,189,669
Түрээсийн зардал	1,500,000	2,100,000
Тээврийн зардал	109,091	-
Албан томилолтын зардал	64,945,348	115,234,315
Эхэгдийн зардал	103,215,470	102,095,290
Шатахууны зардал	9,671,348	30,578,969
Шуудан холбооны зардал	7,884,241	2,758,312
Хангамжийн материалын зардал	864,000	1,372,409
Бичиг хэргийн зардал	167,127	201,581
Даатгалын толборийн зардал	610,875	341,935
Ашиглалтын зардал	30,575,513	31,146,318
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний хөлс	10,802,000	22,400,000
Төсөвт талсан АТБӨЯТХ-ийн татвар	497,846	605,785
Байгалийн ноёд ашигласны татвар	1,928,543	41,900,657
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	3,125,895	4,992,769
БҮТЭЗ зардал	-	389,000
Зар сурталчилгааны зардал	-	218,182
Бусад зардал	89,738,687	124,564,901
	469,106,119	634,449,910

"ХАЙ БИ ОЙЛ" ХК**2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр тасалбар болсон жилийн
САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТЭМДЭГЛЭЛ (үргэлжлэл)****№7. БУСАД ЗАРДАЛ**

Орлого үр дүнгийн тайланд тусгасан бусад зардал нь дараах зүйлсээс бүрдэнэ.

Үзүүлэлт	2022.12.31	2023.12.31
Үйл ажиллагааны бус бусад зардал-Засвар	1,145,043	32,030,636
Үйл ажиллагааны бус бусад зардал-Үйлдвэр	839,091	1,600,000
Хүү торгууль хөнгөлөлтийн зардал	-	460,000
Зардлын дүн	1,984,134	34,090,636

№8. ГАДААД ВАЛЮТЫН ХАШИЙН ЗӨРҮҮНИЙ ОЛЗ (ГАРЗ)

Орлого үр дүнгийн тайланд тусгасан гадаад валютын ханшийн зөрүүний олз/ (гарз) нь дараах зүйлсээс бүрдэнэ.

Үзүүлэлт	2022.12.31	2023.12.31
Гадаад валютын ханшийн тэгшитгэлийн ашиг	129,620,229	684,342
Гадаад валютын ханшийн тэгшитгэлийн алдагдал	136,063,132	2,722
Гадаад валютын ханшийн зөрүүний олз (гарз)-ын дүн	(6,442,903)	681,620

№9. ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ ДАНСНААС ХАССАНЫ ОЛЗ (ГАРЗ)

Орлого үр дүнгийн тайланд тусгасан биет бус хөрөнгө данснаас хассан олз/ (гарз) нь дараах зүйлсээс бүрдэнэ.

Үзүүлэлт	2022.12.31	2023.12.31
Биет бус хөрөнгө данснаас хассан гарз	3,582,453	-
Гадаад валютын ханшийн зөрүүний олз (гарз)-ын дүн	3,582,453	-

"ХАЙ БН ОЙЛ" ХК

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр тасалбар болсон жилийн
САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТЭМДЭГЛЭЛ (үргэлжлэл)

№10. ОРЛОГЫН ТАТВАРЫН ЗАРДАЛ

Үзүүлэлт	2022.12.31	2023.12.31
Татвар төлөхийн өмнөх ашиг/ (алдагдал)	140,760,483	60,423,263
Татвар ногдох орлогоос хасгахгүй зардал	1,984,134	34,090,636
Тусгай хувь хэмжээгээр татвар ногдуулах орлогын дүн	(348,791)	(2,114,734)
Тайлант үед үүссэн түр зөрүү	6,442,903	(681,619)
Нийт татвар ногдох орлого	148,838,730	91,717,546
Ногдуулсан татвар	14,883,873	9,171,754
Тусгайлан хувь хэмжээгээр төлбөл зохих орлогын татвар	34,879	211,473
Нийт ногдуулсан ОАТ	14,918,752	9,383,228

№11. МӨНГӨ ТҮҮНГЭЙ АДЫЛГАХ ХОРОНГО

Мөнгө түүнтэй адылгах хоронгийн үлдэгдлийг Санхүүгийн байдлын тайланд харуулсан ба энэ нь дараах хэсгүүдээс бүрдэнэ:

Үзүүлэлт	2022.12.31	2023.12.31
Кассад байгаа мөнгө	56,964	304,417
Бэлэн мөнгөний үлдэгдэл	56,964	307,417
<i>Банкин дах төгрөгийн харилцах дөнгө</i>		
ХХБ 405025812 (төгрөг)	164,972,294	308,305,247
ХХБ 405065707 /USD/	281,010	264,601
ХХБ 463009182 EURO	187,634	178,738
<i>Банкин дах харилцах дөнгөний үлдэгдэл</i>	165,440,938	308,748,587
Мөнгө, түүнтэй адылгах хоронгийн дүн	165,497,902	309,053,004

“ХАЙ БН ОЙЛ” ХК
2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр тасалбар болсон жилийн
САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТЭМДЭГЛЭЛЭЛ (үргэлжлэл)

№12. ДАНСНЫ АВЛАГА

Санхүүгийн байдлын тайланд тусгасан дансны авлага нь дараах зүйлсээс бүрдэнэ.

Үзүүлэлт	2022.12.31	2023.12.31
Дансны авлага	229,882,100	234,715,348
Найдваргүй авлагын хасагдуулга	(589,150)	(589,150)
Авлагын дүн	229,292,950	234,126,198

№13. ТАТВАРЫН АВЛАГА

Санхүүгийн байдлын тайланд тусгасан татварын авлага нь дараах зүйлсээс бүрдэнэ.

Үзүүлэлт	2022.12.31	2023.12.31
НӨАТ-ын авлага	2,882,992	970,495
ҮХХсАТ-татварын авлага	1,027,181	992,302
ААННОАТ-ын авлага	911,211	-
Авлагын дүн	4,821,385	1,962,798

№14. БУСАД АВЛАГА

Санхүүгийн байдлын тайланд тусгасан бусад авлага нь дараах зүйлсээс бүрдэнэ.

Үзүүлэлт	2022.12.31	2023.12.31
Бусад авлага	10,620	-
Бусад авлага USD	1,400,000	-
Авлагын дүн	1,410,620	-

№15. БАРАА МАТЕРИАЛ

Санхүүгийн байдлын тайланд тусгасан бараа материал нь дараах зүйлсээс бүрдэнэ.

Үзүүлэлт	2022.12.31	2023.12.31
Түүхий эд материал	187,158	85,614
Бэлэн бүтээгдэхүүн	21,393,311	331,990
Сав баглаа боддоолол	90,000	90,000
Бараа материалын дүн	21,670,469	507,604

“ХАЙ БИ ОЙЛ” ХК

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр тасалбар болсон жилийн
САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТЭМДЭГЛЭЛ (үргэлжлэл)

№16. УРЬДЧИЛЭЖ ТӨЛСӨН ЗАРДАЛ

Санхүүгийн байдлын тайланд тусгасан урьдчилж төлсөн зардал нь дараах зүйлсээс бүрдэнэ.

Үзүүлэлт	2022.12.31	2023.12.31
Урьдчилж гарсан тооцоо	-	475,584
Урьдчилж гарсан зардал	1,486,446	1,565,781
Урьдчилж төлсөн зардалын дүн	1,486,446	2,041,365

№17. ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ

Үзүүлэлт	2022.12.31	2023.12.31
Анхны өртөг		
Барилга байгууламж	235,430,800	235,430,800
Тавилга эд хөгжил	8,604,035	16,794,945
Машина, тонног тохиромж	725,825,900	728,175,900
Тээврийн хэрэгсэл	201,850,000	201,850,000
Бусад үндсэн хөрөнгө	17,038,118	17,038,118
Зооногийн байр, сууц	63,670,388	63,670,388
Компьютер дагалдах хэрэгсэл	11,922,406	11,922,406
Үндсэн хөрөнгийн дүн	1,264,341,648	1,274,882,457
Хуримтлагдсан эзгээл		
Барилга байгууламж	(9,802,900)	14,704,350
Тавилга эд хөгжил	(7,183,499)	8,846,467
Машина, тонног тохиромж	(114,274,828)	171,815,754
Тээврийн хэрэгсэл	(57,773,184)	88,114,568
Бусад үндсэн хөрөнгө	(14,593,453)	15,421,186
Зооногийн байр, сууц	(8,148,472)	12,222,708
Компьютер дагалдах хэрэгсэл	(3,369,477)	6,116,069
Үндсэн хөрөнгийн дүн	(215,145,812)	317,241,102
ННЙТ	1,049,195,836	957,641,455

№18. БИЕТ БУС ХӨРӨНГӨ

Үзүүлэлт	2022.12.31	2023.12.31
Газар эзэмших эрх	869,916,700	869,916,700
Биет бус хөрөнгийн дүн	869,916,700	869,916,700

"ХАЙ БИ ОЙЛ" ХК**2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр тасалбар болсон жилийн
САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТЭМДЭГЛЭЛ (үргэлжлэл)****№19. УРТ ХУГАЦААТ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ**

Санхүүгийн байдлын тайланд тусгасан урт хугацаат хөрөнгө оруулалт нь дараах зүйлсээс бүрдэнэ.

Үзүүлэлт	2022.12.31	2023.12.31
Урт хугацаат хувьцаагаархи хөрөнгө оруулалт	2,282,879,519	2,282,879,519
Урт хугацаат хөрөнгө оруулалтын дүн	<u>2,282,879,519</u>	<u>2,282,879,519</u>

Компани нь Санхүүгийн Зохихуулах хөрөнги 2022 оны 1 сарын 26-ны өдрийн 44 тоот тогтоолын дагуу "Шарын гол" ХК-ийн эрийг хувицаагаар эзлэх зорилгоор халтгай хүртэлд нэмж гаргасан нэг бүр нь 100 төгрөгийн нэрлэсэн үнэтэй 2,253,583 ширхэг хувицааг нэмж бүртгүүлсэн бөгөөд энэхүү нэмж гаргасан хувицааг 2022 оны 1-р сарын 31-ний өдрийн 01/45 тоот албан бичгийн дагуу "Хай Би ОйЛ" ХК-ийн амилжүүлэн 2022 оны 2 сарын 8-ны өдөр өмчлөх эрхийг баталгаажуулсан.

№20. ӨГЛӨГ

Санхүүгийн байдлын тайланд тусгасан өглөгийн үлдэгдэл нь дараах зүйлсээс бүрдэнэ.

Үзүүлэлт	2022.12.31	2023.12.31
Дансны өглөг Долзар	68,892,000	68,213,800
Нийт төлбөрийн дүн	<u>68,892,000</u>	<u>68,213,800</u>

№21. ТАТВАРЫН ӨР

Үзүүлэлт	2022.12.31	2023.12.31
ХХОАТ-ын өглөг	4,583,307	4,503,112
ААНБОАТ-ын өглөг	14,883,871	9,235,476
Буцад татвар-Хяналт шалгалт Татварын өглөг	580,600	42,522
Суутгагчийн хувь хүнд олгосон орлогоос суутгасан татвар	580,600	42,522
Татварын өглөгийн дүн	<u>20,047,778</u>	<u>15,771,711</u>

№22. БУСАД БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР

Үзүүлэлт	2022.12.31	2023.12.31
Бусад богино хугацаат өглөг	95,623,226	81,473,226
Бусад богино хугацаат өр төлбөрийн дүн	<u>95,623,226</u>	<u>81,473,226</u>

“ХАЙ БИ ОЙЛ” ХК**2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр тасалбар болсон жилийн
САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТЭМДЭГЛЭЛ (үргэлжлэл)****№23. ХУВЬЦААТ КАПИТАЛ**

	Гаргасан болон төлөгдсөн хувьцаат капитал			
	2022 он	2022 он	2023 он	2023 он
	Хувьцааны тоо ширхэг	Хувьцаат капитал Мян.төг	Хувьцааны тоо ширхэг	Хувьцаат капитал Мян.төг
Эцсийн хувьцаат 01 сарын 01	52,118,954	5,211,895	52,118,954	5,211,895
Тайлант жилд нэмж гаргасан хувьцаа	-	-	-	-
Тайлант жилд эргүүдэн татсан хувьцаа	-	-	-	-
12 сарын 31	52,118,954	5,211,895	52,118,954	5,211,895

24. ХАЛААСНЫ ХУВЬЦАА

Компани 2019 онд нэгэн Ө.Хүдрмаа 54,281,480 төгрөгийн акцизна бэрэгдүүлэх зорилгоор түүний эзэмшлэд байсан 986,936 ширхэг хувьцаат тооцон авч халаасласан. Халаасласан үеийн нэгж өртөг 55 төгрөг болсон.

25. ХӨРӨНГИЙН ДАХИН ҮНЭЛГЭЭНИЙ НЭМЭГДЭЛ

Компани нь 2020 оны 12 сарын 31-нээрх бодит байгаа хөрөнгөө санхүүгийн тайлангийн зөрүүлэлтээр Финэйлла ХХК-нд үнэлүүлсэн. Алхам өртөг болон үнэлгээний үр дүнгийн зөрүүгээр хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл тайлагнасан.

БАЛАНСЫН ДАРААХ ҮЙЛ ЯВДАЛ

Санхүүгийн тайлан бэлтгэсэн өдөр болон аудитын тайлангийн өдрийн хооронд тохиолдсон болон үйл ажиллагаанд нөлөөлж томоохон өөрчлөлт, үйл явдал гармаггүй.